

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวัดและประเมินผลการศึกษาสำหรับการศึกษาระบบเปิด: รูปแบบและความท้าทายสำหรับปี 2561-2565 มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. 2) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) การวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. 3) เพื่อศึกษาทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ในช่วงปี 2561-2565 4) เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาที่ท้าทายของ มสธ. ในช่วง 2561-2565 5) เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาที่ท้าทายของ OU5 ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย ประกอบไปด้วย
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 148 คน เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาต่าง ๆ 15 คน อาจารย์นักวัดผล 3 คน นักศึกษา 56 คน กรรมการคุมสอบที่สนามสอบ 58 คน บุคลากรสำนักพิมพ์ 5 คน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำข้อสอบ เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายวัดผล การศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดสอบ เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาแบบทดสอบ) 11 คน

การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วยผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาสำหรับการศึกษาระบบเปิดของ มสธ. ทั้งภายนอกและภายใน มสธ. จำนวน 19 คน

1.2 ส่วนที่ 1 สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอแยกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) การวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ในช่วงปี 2561-2565 วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ท้าทายของ มสธ. ในช่วง 2561-2565 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ท้าทายของ OU5

1.2.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ผลการสำรวจสรุปได้ ดังนี้ 1) การใช้ข้อสอบปรนัย เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับชุดวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนจำนวนมาก เพราะตรวจง่าย สะดวก รวดเร็วในการตัดสินผลสอบ ในขณะที่ 2) การใช้ข้อสอบอัตนัย เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับชุดวิชาที่ต้องการวัดการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา นอกจากนี้ 3) การใช้กิจกรรมท้ายเรื่องในเอกสารการสอนในการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนควรปรับรูปแบบให้มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมออนไลน์ โดย 4) รูปแบบการจัดสอบที่สนามสอบ ปัจจุบันจำนวนนักศึกษาน้อยลง อาจปรับมาเป็นการสอบออนไลน์ หรือสอบด้วยคอมพิวเตอร์ และ 5) ควรจัดให้มีการสอบตามความพร้อมให้ครอบคลุมชุดวิชาที่เปิดสอน ส่วน 6) เกณฑ์การตัดสินผลสอบควรปรับให้เหมือนมหาวิทยาลัยปิด เพราะ เกณฑ์ที่ใช้อยู่ปัจจุบันไม่ตอบสนองการนำไปใช้ในการศึกษาต่อของนักศึกษา

1.2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) การวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ผลการวิเคราะห์พบประเด็นในทั้ง 4 ด้าน 1) **จุดแข็ง**ของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. คือ วิธีการจัดสอบที่เป็นระบบ ทั้งการใช้ข้อสอบปรนัยและอัตนัย ด้วยการมีนักวัดผลการศึกษาเป็นผู้ตรวจพิจารณาคุณภาพข้อสอบก่อนการนำไปใช้ อีกทั้งมีการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบหลังการใช้งานแล้วเพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพสูงขึ้น แล้วนำไปใช้งานในระบบคลังข้อสอบที่มีการจัดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า Walk-in Exam ซึ่งสะดวกตามความพร้อมของนักศึกษา และทันสมัยอีกด้วย 2) **จุดอ่อน**ของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. คือ การใช้การวัดและประเมินผลที่เป็นข้อสอบปรนัยและอัตนัยเป็นหลัก เพราะไม่มีความหลากหลาย รวมทั้งการยังใช้รูปแบบการสอบแบบเดิม ๆ คือ การสอบด้วยกระดาษและการฝนคำตอบหรือเขียนตอบยังไม่ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน การประเมินผลด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้แบบ

ประเมินก่อนเรียน – หลังเรียน การใช้กิจกรรมท้ายเรื่องในเอกสารการสอน การใช้กิจกรรมประจำชุดวิชา ในการวัดและประเมินผล การใช้กิจกรรมการสอนเสริมแบบเข้ม การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ หรืออื่น ๆ ยังเป็นเพียงกิจกรรมเสริมเท่านั้น ซึ่งกิจกรรมเสริมนี้ นักศึกษาจะไม่ได้ทำทุกคน จึงเป็นจุดอ่อนของ ระบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้รับการ ประเมินอย่างเท่าเทียมกัน **3) โอกาสของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ.** คือ การนำ ความก้าวหน้าด้าน IT มาใช้พัฒนาระบบการตรวจสอบ, การกรอกคะแนนของข้อสอบอัตโนมัติ ทำให้ สามารถประมวลผลสอบได้เร็วขึ้น การใช้เทคโนโลยีมาช่วยดึงดูดนักศึกษาในการศึกษา เช่น ไลน์ทำการ สำรวจข้อมูล, การใช้กูเกิ้ลในการสร้างแบบสำรวจ หรือโปรแกรมอื่น ๆ มาใช้ในการสอบ การวัดและ ประเมินผลการศึกษา เป็นต้น และ **4) อุปสรรคของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ.** คือ การจัดสอบต้องมีการรักษาความปลอดภัยสูง และมีค่าใช้จ่ายสูงในการสร้างความเชื่อมั่นต่อผล การสอบว่าจะไม่มีการทุจริต และการสอบมีความถูกต้อง ยุติธรรมสำหรับนักศึกษาทุก ๆ คน ในขณะที่ ข้อสอบที่มีจำนวนข้อสอบมาก เช่น 120 ข้อ และเวลานานเกินไป (2:30 – 3:00 ชม.) จะทำให้นักศึกษาเกิดความล่าช้าในการทำข้อสอบและอาจเดาคำตอบได้ ส่วนการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้กิจกรรมการสอนเสริมแบบเข้ม การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น ยังสร้าง ความลำบากและไม่สะดวกให้แก่นักศึกษา เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม หรือต้องเดินทางเพื่อเข้ารับ การประเมินยังสถานที่ที่ห่างไกลถิ่นที่อยู่ โดยสรุป จะเห็นได้ว่า **โอกาส**กระทบต่อการประเมินผล การศึกษาของ มสธ. ในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบการประเมิน ไม่ว่าจะเป็ระบบการสอบ แบบปรนัย อัตนัย รวมทั้งการสอบระบบ Walk - in Exam และการใช้กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ เก็บคะแนนและไม่เก็บคะแนน ซึ่งควรมีความหลากหลาย และสะดวกต่อการจัดการการสอบที่ มสธ. ต้องเป็นผู้เตรียมการ และผู้สอบในการทำข้อสอบ และในเวลาเดียวกัน**อุปสรรค** ที่ มสธ. ต้องให้ความสนใจ คือ การรักษาความปลอดภัยที่ต้องมีความรัดกุมให้มากยิ่งขึ้น ด้วยระบบเทคโนโลยีจะมีความ ทันสมัยมากขึ้นเรื่อย ๆ การลอกคำตอบ หรือการเปิดเผยข้อสอบจะสามารถกระทำได้ง่าย ดังนั้น รูปแบบการวัดผลและประเมินผลของ มสธ. จึงควรเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ แต่ต้องเป็นไปด้วย ความรอบคอบ รัดกุมเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำที่ผิดวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล

1.2.3 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผล การศึกษาของ มสธ. ในช่วงปี 2561-2565 การศึกษาทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผล การศึกษาของ มสธ. ในช่วงปี 2561-2565 ด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่มพบว่า มสธ. 1) ไม่จำกัด จำนวนครั้งในการสอบ 2) มีการสอบผ่านระบบออนไลน์ 3) มีการทำกิจกรรมเก็บคะแนนผ่านระบบ ออนไลน์ 4) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการการสอบ และ 5) ปรับเกรดให้สอดคล้องกับ สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่

1.2.4 วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำนายของ มสธ. ในช่วง 2561-2565 จากการวิเคราะห์ SWOT พบว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรปรับปรุงแบบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมเทคโนโลยี ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับระบบวัดและประเมินผลให้มากขึ้น เช่น การสอบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้ระบบออนไลน์มาช่วยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนและการเก็บคะแนน ในด้านการสอบควรแบ่งสอบเป็นหลายรอบ เพื่อให้นักศึกษาได้แบ่งเวลาอ่านหนังสือทีละครั้งแล้วมาสอบแทนการสอบในปัจจุบันที่สอบปลายภาคเพียงครั้งเดียว นอกจากการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำนายแล้ว มสธ. จะต้องนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่การจัดการเรียนการสอน ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้มากขึ้นโดยจัดหลักสูตรออนไลน์ จัดการเรียนการสอนในรูปแบบ e-learning และรูปแบบอื่น ๆ ที่ทันสมัยให้มากขึ้น ในการออกข้อสอบอาจารย์สามารถส่งข้อสอบเข้าสู่คลังข้อสอบได้ตลอดเวลาและมีการตรวจทานให้ข้อสอบพร้อมใช้งานบนระบบออนไลน์ได้เสมอ จะเห็นได้ว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดสอบมีความสำคัญมากเพราะสังคมปัจจุบันผู้เรียนมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ดังนั้นการจัดสอบอาจทำในรูปแบบการทดสอบบนระบบออนไลน์ เช่น สอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ หรือสอบบนมือถือ โดยให้นักศึกษาสอบเมื่อพร้อม และสามารถเข้าสอบได้ตลอดเวลาสอบที่ไหน เวลาไหนก็สอบได้ทันที

1.2.5 วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำนายของ OU5 ด้วยทุกมหาวิทยาลัย (UPOU, OUM, UT, STOU และ HOU) ตระหนักว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปด้วยการเติบโตอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และไม่มีใครสามารถยับยั้งได้ ดังนั้นวิธีการที่ดี คือ การยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด และด้วยหลักการของการศึกษาทางไกลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนที่ไหน เวลาใดก็ได้ เป็นหลักการที่สอดคล้องอย่างยิ่งกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอน จากที่กล่าวมาทั้งหมด คณะผู้วิจัยจึงมองว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลจึงเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับมหาวิทยาลัยเปิดด้วยเช่นกัน ผลการสังเคราะห์ สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำนายของ OU5 คือ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวัดและการประเมิน โดยให้เหตุผล คือ 1) สะดวกในการใช้ภาพ เสียง หรือวิดีโอ ในการประเมินผลลัพธ์ทางการเรียน 2) สะดวกในการทำการทดสอบระยะไกล หรือต่างประเทศ 3) สะดวกในการทำการทดสอบ ในกรณีที่ต้องการใช้แบบทดสอบที่แตกต่างกัน 4) สามารถตรวจข้อสอบได้อัตโนมัติ (ในข้อสอบบางลักษณะ เช่น ข้อสอบปรนัย) 5) ในภาพรวมจะประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการจัดสอบแบบดั้งเดิม ตัวอย่างของวิธีการวัดและประเมินผล เช่น Automated Multiple Choices, Faculty Marked Assignment, E-portfolio, และ e-Journal เป็นต้น

2. อภิปรายผล

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ไกล่เคียงกับที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ และสอดคล้องกับแนวคิดหรือหลักการในการวัดและประเมินผลการศึกษา เช่น กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าการใช้ข้อสอบปรนัย เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับชุดวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนจำนวนมาก เพราะตรวจง่าย สะดวก รวดเร็วในการตัดสินผลสอบ ส่วนการใช้ข้อสอบอัตนัย เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับชุดวิชาที่ต้องการวัดการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา เป็นต้น สอดคล้องกับชูศักดิ์ ศิริรุ่งพันธ์ (2559) ที่ระบุว่า ข้อสอบปรนัยสร้างยากแต่ตรวจง่าย และข้อสอบอัตนัยสร้างง่ายแต่ตรวจยาก และการนำไปใช้งานควรพิจารณาลักษณะเนื้อหาวิชาว่าต้องการการคิดวิเคราะห์หรือไม่ และพิจารณาจำนวนของผู้สอบด้วย นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมท้ายเรื่องในเอกสารการสอนเพื่อการวัดและประเมินผลการศึกษาระหว่างเรียนควรปรับรูปแบบให้มีความหลากหลายและทันสมัย เช่น กิจกรรมออนไลน์ โดยรูปแบบการทดสอบที่สนามสอบควรปรับเป็นการสอบออนไลน์ หรือการสอบด้วยคอมพิวเตอร์ เพราะจำนวนนักศึกษาไม่มากจนเกินไปแล้วในปัจจุบันนี้ และควรจัดให้มีการสอบตามความพร้อมให้ครอบคลุมทุกชุดวิชาที่เปิดสอน ส่วนเกณฑ์การตัดสินผลสอบ (H, S, U) ที่ใช้อยู่ปัจจุบันไม่ตอบสนองการนำไปใช้ในการศึกษาต่อของนักศึกษาควรปรับให้เหมือนมหาวิทยาลัยปิด หรือใช้เกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) การวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ผลการวิเคราะห์พบว่า **จุดแข็ง**ของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. คือ วิธีการทดสอบที่เป็นระบบ ทั้งการใช้ข้อสอบปรนัยและอัตนัย ด้วยการมีนักวัดผลการศึกษาเป็นผู้ตรวจพิจารณาคุณภาพข้อสอบก่อนการนำไปใช้ อีกทั้งมีการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบหลังการใช้งานแล้วเพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพสูงขึ้น แล้วนำไปใช้งานในระบบคลังข้อสอบที่มีการจัดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า Walk-in Exam ซึ่งสะดวก ตามความพร้อมของนักศึกษา และทันสมัยอีกด้วย ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2562) โดยสำนักทะเบียนและวัดผล มีการจัดสอบด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นระบบสอบที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้เรียนที่พร้อมจะสอบในชุดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยไม่ต้องรอสอบประจำรุ่นของโครงการสัมฤทธิ์บัตร รูปแบบการสอบนี้เรียกว่า การสอบตามความพร้อมของผู้เรียนรายบุคคลด้วยคอมพิวเตอร์ หรือ Walk-in Exam แต่**จุดอ่อน**ของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. คือ การใช้การวัดและประเมินผลที่เป็นข้อสอบปรนัยและอัตนัยเป็นหลัก เพราะไม่มีความหลากหลาย รวมทั้งการยังใช้รูปแบบการสอบแบบเดิม ๆ คือ การสอบด้วยกระดาษและการฝนคำตอบหรือเขียนตอบยังไม่ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับศศิธร บัวทอง (2560) ที่กล่าวว่า “การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพ

เน้นการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย สร้างและพัฒนาระบบ แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล และนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน” การประเมินผลด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้แบบประเมิน ก่อนเรียน – หลังเรียน การใช้กิจกรรมท้ายเรื่องในเอกสารการสอน การใช้กิจกรรมประจำชัทธิวิชาในการวัดและประเมินผล การใช้กิจกรรมการสอนเสริมแบบเข้ม การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ หรืออื่น ๆ ยังเป็นเพียงกิจกรรมเสริมเท่านั้น ซึ่งกิจกรรมเสริมนี้ นักศึกษาจะไม่ได้ทำทุกคน จึงเป็นจุดอ่อนของระบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้รับการประเมินอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนโอกาสของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. คือ การนำความก้าวหน้าด้าน IT มาใช้พัฒนาระบบการตรวจสอบ, การกรอกคะแนนของข้อสอบอัตโนมัติ ทำให้สามารถประมวลผลสอบได้เร็วขึ้น เช่น ผู้เรียนที่เข้าสอบ Walk-in Exam จะสอบก่อนสอบไล่ประมาณ 1 เดือน โดยจะทราบผลการสอบของชัทธิวิชานั้นทันทีเมื่อสอบเสร็จ ในกรณีชัทธิวิชาที่มีข้อสอบแบบปรนัยรวมกับอัตนัย จะทราบผลสอบภายใน 15 วัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2562) และการใช้เทคโนโลยีมาช่วยดึงดูดนักศึกษาในการศึกษา เช่น ไลน์ทำการสำรวจข้อมูล, การใช้กูเกิ้ลในการสร้างแบบสำรวจ หรือโปรแกรมอื่น ๆ มาใช้ในการสอบ การวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นต้น และแต่อย่างไรก็ตาม **อุปสรรค**ของการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. คือ การจัดสอบต้องมีการรักษาความปลอดภัยสูง และมีค่าใช้จ่ายสูงในการสร้างความเชื่อมั่นต่อผลการสอบว่าจะไม่มีการทุจริตและการสอบมีความถูกต้อง ยุติธรรมสำหรับนักศึกษาทุก ๆ คน ในขณะที่ข้อสอบที่มีจำนวนข้อสอบมาก เช่น 120 ข้อ และเวลานานเกินไป (2:30 – 3:00 ชม.) จะทำให้นักศึกษาเกิดความล่าช้าในการทำข้อสอบและอาจเดาคำตอบได้ ส่วนการวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้กิจกรรมการสอนเสริมแบบเข้ม การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น ยังสร้างความลำบากและไม่สะดวกให้แก่ นักศึกษา เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม หรือต้องเดินทางเพื่อเข้ารับการประเมินยังสถานที่ที่ห่างไกลถิ่นที่อยู่

ในด้านทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ในช่วงปี 2561-2565 การศึกษาทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาของ มสธ. ในช่วงปี 2561-2565 ด้วยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม พบว่า ทิศทางของการสอบของ มสธ. ในวันข้างหน้าถูกมองว่า จะไม่มีการจำกัดจำนวนครั้งในการสอบ หมายความว่า ผู้เรียนสามารถจะเข้าสอบกี่ครั้งก็ได้จนกว่าจะผ่านเกณฑ์ และระบบการสอบจะมีทิศทางเป็นการสอบผ่านระบบออนไลน์ จะด้วยระบบการสอบอะไรก็ตามที่ทาง มสธ. สามารถจะนำมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งอาจเป็นการสร้างโปรแกรมหรือระบบขึ้นมาใช้เอง หรือจะเป็นการใช้บริการของผู้ให้บริการอื่น ๆ ก็ได้ นอกจากนี้ จะมีการทำกิจกรรมเก็บคะแนนผ่านระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ด้วยเทคโนโลยีที่มีศักยภาพมากขึ้น การทำกิจกรรมเก็บคะแนนการศึกษาสามารถจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นมากจากระบบออนไลน์ ในด้านทิศทางของระบบการวัดและการประเมินผลศึกษานี้ ธนภัทร จันทร์เจริญ (2562) กล่าวว่า “การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4.0 ควรเป็นการประเมินผล

ระหว่างเรียนตามสภาพจริง ที่เน้นการปฏิบัติและประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพงานปัจจุบันและสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการใช้ทักษะการคิดที่ซับซ้อน ซึ่งต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน การวัดและประเมินผลในลักษณะนี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูล ชิ้นงาน เครื่องมือและวิธีการอย่างหลากหลาย ตลอดจนนาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาบูรณาการ” และในเวลาเดียวกัน มสธ. ควรมีการปรับเกรดให้สอดคล้องกับสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ ซึ่งปัจจุบันนี้ระบบเกรดของ มสธ. เป็น H S U มีความหมายในระบบตัวเลข คือ 4 2.3 และ 0 ตามลำดับ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การเทียบโอนหรือเทียบเคียงกับเกรดของสถาบันการศึกษาอื่น เป็นเรื่องกระทำได้ยาก เพราะไม่สอดคล้องกัน

การสังเคราะห์รูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำหายของ มสธ. ในช่วง 2561-2565 จากการสนทนากลุ่ม พบว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรปรับรูปแบบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมเทคโนโลยี ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับระบบวัดและประเมินผลให้มากขึ้น เช่น การสอบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้ระบบออนไลน์มาช่วยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนและการเก็บคะแนน และการสอบควรแบ่งสอบเป็นหลายรอบ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้แบ่งเวลาอ่านหนังสือ เพราะจะเป็นประโยชน์ในแง่ของผู้เรียน ผลการสอบทำให้ผู้เรียนรู้จักอ่อนหรือข้อบกพร่องของตนเองที่ควรปรับปรุงแก้ไข สามารถนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือกลุ่มเพื่อบอกความสามารถของผู้เรียน (อังศุมาลี บำรุงราษฎร์, 2562)

การสังเคราะห์รูปแบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำหายของ OU5 สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำหายของ OU5 คือ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวัดและการประเมิน โดยให้เหตุผล คือ 1) สะดวกในการใช้ภาพ เสียง หรือวิดีโอ ในการประเมินผลลัพธ์ทางการเรียน 2) สะดวกในการทำการทดสอบระยะไกล หรือต่างประเทศ 3) สะดวกในการทำการทดสอบในกรณีที่ต้องการใช้แบบทดสอบที่แตกต่างกัน 4) สามารถตรวจข้อสอบได้อัตโนมัติ (ในข้อสอบบางลักษณะ เช่น ข้อสอบปรนัย) 5) ในภาพรวมจะประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการทดสอบแบบดั้งเดิม ตัวอย่างของวิธีการวัดและประเมินผล เช่น Automated Multiple Choices, Faculty Marked Assignment, E-portfolio, และ e-Journal เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้พบว่า การใช้เทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้นในการวัดและประเมินผลการศึกษา และรัฐบาลไทยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในทุก ๆ งาน (ไทยแลนด์ 4.0) คณะผู้วิจัยขอเสนอให้การ ทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การรับ-ส่งกิจกรรมควรใช้ออนไลน์ได้
2. สอนเสริมแบบเข้มควรใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และรับชมทางออนไลน์
3. ยกเลิกการสอนเสริมแบบเดิม
4. กรณีศึกษาในชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพควรมีความทันสมัย
5. แบบประเมินหลังเรียนควรเสนอทางออนไลน์ หากนักศึกษาตอบผิดให้มีคำแนะนำ แสดงขึ้นมาทันที
6. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์สอบตามความพร้อมของนักศึกษารายบุคคลด้วยคอมพิวเตอร์ (Walk-in Exam)
7. จัดสอบออนไลน์โดยสามารถสอบจากที่ใดก็ได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเพื่อกำหนดจำนวนข้อสอบที่เหมาะสม
2. ให้ทุนพัฒนาโปรแกรมส่งข้อสอบที่สามารถ upload เข้าคลังได้เลย

